

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРСОНАЛІСТСЬКИЙ НАПРЯМ У ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»

Третій рівень (доктор філософії)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Загальнотеоретичний курс
Рівень вищої освіти	третій (доктор філософії)
Викладач (-і)	Прокопів Любов Миколаївна
Контактний телефон викладача	0995234550
E-mail викладача	prokopiv0304@gmail.com
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. За вибором Викладання навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, онлайн консультування і т.п.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю Середа-16/00 – 17/00. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380671719054) в робочі дні з 9.30 до 17.30
2. Анотація до курсу	
<p>«Персоналістичний напрям є складовою частиною дисциплін професійної підготовки. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки фахівців. У курсі показано особливості впливу окремих персоналій на розвиток науки і педагогіки сучасного освітнього простору. Програмою передбачено виклад дисципліни у тісному зв'язку із історією розвитку людського суспільства, тобто суспільно-економічними формаціями.</p> <p>У змісті курсу розглядаються основи періодизації педагогічної думки: різноманітні підходи до розвитку педагогічної науки, джерельну базу вивчення доробку в науку персоналії, внесок українських педагогів у розвиток вітчизняної педагогіки. Вплив на їх становлення різноманітних факторів. Вияв прогресивних ідей педагогічної діяльності вчителів навчальних закладів різного типу на підставі вивчення і узагальнення їх досвіду роботи..</p>	
Мета та цілі курсу:	
<p>Метою вивчення дисципліни ознайомлення студентів із основними поняттями персоналістського напрямку як в культурному, так і освітньому розвитку, що спрямовані на подальший розвиток різних галузей науки, а тому числі й педагогічної.</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - періодизацію педагогічної думки в Україні, - сутність поняття історико-педагогічне дослідження, принципи розвитку педагогічної науки в Україні та за кордоном, як 	

здійснювати бібліографічний підхід в історії педагогіки;

- вміти:

- аналізувати на основі вивчення життєвого, творчого шляху,
- врахуванню різноманітних чинників, що впливали на особистість,
- внесок педагогів у розвиток вітчизняної педагогіки.
- критично переосмислювати та творчо реалізувати традиції зарубіжної та української педагогічної думки в практиці самостійної педагогічної (психолого-педагогічної) діяльності та розбудови національної системи освіти й виховання;

4. Результати навчання (компетентності)

Здатність розв'язувати науково-педагогічні завдання на основі застосування теоретичних положень в педагогічній персоналістиці.

Здатність до пошуку, обробки та аналізу, систематизації й узагальнення історико-педагогічної інформації, та формулювання логічних висновків.

Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства.

Здатність оволодівати знаннями з педагогічної персоналістики використання їх у сучасній освітній практиці.

Здатність до аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до проектування подальших освітніх траєкторій, критичного переосмислення та творчої реалізації традицій навчання.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
Лекції	20
практичні/семінарські заняття	18
самостійна робота	52

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	011 – Науки про освіту	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні основи визначення місця персоналії в розвитку науки					
<p>Тема 1. Перспективи вдосконалення історико-педагогічних досліджень</p> <p>Провідні контекстуальні чинники розвитку освіти наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти. Політичний аспект впливу на розвиток освіти. Економічний аспект впливу глобалізації на розвиток освіти. Культурний аспект впливу глобалізації на розвиток освіти</p>	Лекція 2 год., самостійна робота.	1,3,4,12, 11, 12, 14	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції, 5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації	Самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції.
<p>Тема 2. Принципи розвитку педагогічної науки в Україні та у зарубіжних країнах</p> <p>Поняття про «принцип» як педагогічну категорію. Принципи розвитку науки. Особливості принципів розвитку педагогічної науки як складової соціально-гуманітарних наук.</p>	Лекція-презентація, 2 год.,	1,2,3,5, 12, 18	Відео-презентація (2 год.) Проблемні завдання Випереджаюче навчання: створення порівняльної таблиці виховання у країнах Стародавнього Сходу.	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції, 5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації	Завдання і самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .

<p>Тема 3. Різноманітні підходи розвитку педагогічної науки Сутність феноменологічного біографічного підходів, герменевтики. Охарактеризувати кожний з можливих підходів до вивчення педагогічної спадщини (аксіологічний, біографічний, феноменологічний та ін.)</p>	<p>Лекція 2 год., самостійна робота.</p>	<p>3,5,8, 12, 14</p>	<p>Переглянути презентацію (2 год.) Проблемні завдання: 1. Охарактеризуйте мету та завдання освіти у Середньовіччі. 2. Розкрийте сутність поняття «Відродження, Реформація»</p>	<p>5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації</p>	<p>Завдання і самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .</p>
<p>Тема 4. Біографічний підхід в історії педагогіки. Персоналія в історико-педагогічному дискурсі</p>	<p>Лекція 2 год., самостійна робота, практичне заняття</p>	<p>1,3,5, 11,14,</p>	<p>Переглянути презентацію (2 год.) Проблемні завдання: Підготувати груповий проект і презентувати його</p>	<p>5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації</p>	<p>Самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .</p>
<p>Тема 5. Методика вивчення внеску персоналії в розвиток науки.</p>	<p>Лекція-презентація з елементами дискусії, самостійна робота</p>	<p>1,3, 4,12, 13,14</p>	<p>Перегляд презентації, відеосюжету (2 год.) Проблемні завдання та запитання. Історичні аспекти використання педагогічних ідей педагогічної думки Європи а сучасному етапі.</p>	<p>5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції</p>	<p>Самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .</p>

Тема 6. Розвиток школи і педагогіки у країнах Західної Європи у XIX ст. Педагогічні погляди і діяльність Й.Песталоцці. Педагогічна система А.Дістервега. Педагогічна теорія Й.Гербарта. Педагогічні погляди і діяльність соціалістів-утопістів Р.Оуена та Ш.Фур'є. Педагогічне вчення Ф.Фребеля.	лекція-конференція, семінарське заняття	1,3, 4,11, 12,14	Розробка авторської моделі навчання з використанням кращих надбань педагогів у країнах Західної Європи у XIX ст.	5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації	Протягом 2 семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Джерельна база вивчення доробку в науку персоналії	Лекція-дискусія, самостійна робота	1,3, 4,11, 12,14	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції	Лекції, самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .
Тема 7. Методологічні засади дослідження педагогічних ідей автора, його внеску в освітню, культурно-просвітницьку діяльність	Лекція-презентація з елементами дискусії,	1,3, 4,11, 12,14	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції, 5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації	Завдання і самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції
Тема 8. Періодизація педагогічної думки в Україні	Лекція	1,3, 4,11, 12,14	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції, 5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів –	Завдання і самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції

				підготовка презентації	
Тема 9. Українська педагогіка в персоналіях	Лекція-дискусія, семінар, самостійна робота	1,2,3,4,5,6,7,8,13,14	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції	Лекцію, самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .
Тема 10. Внесок західноукраїнських педагогів у розвиток вітчизняної педагогіки. Вплив на їх становлення різноманітних факторів. Вияв прогресивних ідей педагогічної діяльності вчителів навчальних закладів різного типу на підставі вивчення і узагальнення їх досвіду роботи.	Лекція-презентація, самостійна робота	1,4,8,6,7,13,14	Перегляд презентації (2 год.) Проблемні ситуації. 1. Використання елементів навчання братських шкіл у практиці роботи НУШ. 2. Розвиток шкільництва на Запорізькій Січі.	5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції	Лекцію, самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .
Тема 10. Внесок західноукраїнських педагогів у розвиток вітчизняної педагогіки. Вплив на їх становлення різноманітних факторів. Вияв прогресивних ідей педагогічної діяльності вчителів навчальних закладів різного типу на підставі вивчення і узагальнення їх досвіду роботи.	Семінар-презентація з елементами випереджаючого, навчання, самостійна робота	1,2,3,4,5,6,7,8,13,14	Перегляд презентації (2 год.) Проблемні завдання: 1. Складіть порівняльну характеристику системи освіти та Правобережжі і Західній Україні.	5 балів відповіді за теоретичні питання, 5 балів – підготовка презентації	Протягом 2 семестру згідно з розкладом занять

<p>Тема 11. Внесок західноукраїнських педагогів у розвиток вітчизняної педагогіки. Вплив на їх становлення різноманітних факторів. Вияв прогресивних ідей педагогічної діяльності вчителів навчальних закладів різного типу на підставі вивчення і узагальнення їх досвіду роботи.</p>	<p>Лекція-презентація, самостійна робота, самостійна робота</p>	<p>1,2,3,4,7,8,13,14</p>	<p>Відео-презентація Проблемні завдання. Розробити варіанти творчого використання педагогіки і шкільництва другої половини ХІХ — на поч. ХХ ст. а сучасному етапі.</p>	<p>5 б. за підготовку додаткових завдань, активну участь під час лекції</p>	<p>Завдання та Самостійну роботу виконати упродовж тижня після проведення лекції .</p>
---	---	--------------------------	--	---	--

6. Система оцінювання курсу

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань.

Форма контролю: залік.

Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Рейтинг аспіранта із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою: підготовка реферату по педагогічній діяльності персоналії – 20, тести – 20, творча робота « Творче використання нових технологій у навчально-виховній діяльності учителів загальноосвітньої школи першого ступеня – 30, поточний контроль – 20 участь у засіданні «Круглого столу» на тему « Педагоги – ювіляри року»

<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань, правильні відповіді на тестові завдання.</p>
<p>Семінарські заняття Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Оцінюються за п'ятибальною системою (Передбачає виконання тестових завдань, наукових розробок, анотацій до статей, критичного осмислення матеріалу, усних і письмових відповідей). Виконання усіх передбачених методів і форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 .</p>

7. Політика курсу

При організації освітнього процесу викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та

поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про підготовку дипломної роботи; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про забезпечення якості освіти. Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

8.Список рекомендованої літератури (у т.ч. електронні ресурси).

1. Антологія педагогічної думки Східної Галичини та цукраїнського зарубіжжя ХХ ст. навчальний посібник /Т.К.Завгородня, З. І Нагачевська, Н.М.Салига та ін. Івано-Франківськ : Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. 480 с.
2. Васильчук С. Сівач зерна добірного: статті про Мирослава Стельмаховича. – Івано-Франківськ, 2008. – 84 с. Вишневський Омелян. Педагогічні етюди . Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2007. 208 с.
3. Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ ст. // Інформаційний збірник МОН України. – 2003.- №8. – С.3-14.
4. Голобородько Я. Регіональний компонент в українській педагогіці. Рідна школа. 2001. №11. С.11-12.
5. Гречин Б. П. Громадсько-просвітницька та педагогічна діяльність Олександра Барвінського. Івано-Франківськ, 2001. 19 с.
6. Джус О. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції: монографія. Івано-Франківськ : Плай, 2002. 260 с.
7. Завгородня Т.К. «Виховати творчого, працездатного і продуктивного громадянина» (Педагогічна концепція Ярослава Кузьміва). Івано-Франківськ :Плай, 2001. 87 с.
8. Завгородня Т. Вдосконалення самостійної роботи студентів як умова ефективності модульно-кредитної системи навчання // Актуальні проблеми педагогіки: методологія, теорія і практика: Зб. наук. праць. Вип. 3. Ч. 1. Горлівка: В-цтво ГДПШМ, 2006. С. 3-9.
9. Завгородня Тетяна. Педагогіка – це педагоги. *Проблеми педагогіки : історія, сучасність, перспективи. Збірник праць. Івано-Франківськ: видавець Третяк І.Я., 2008. С. 319 – 428.*
10. Енциклопедія освіти /Акад. пед наук України; головний ред. В.Г.Кремінь. К.:Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
11. Історико – педагогічний дослідження : регіональний вимір. *Вісник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2006. № 19 (Ч.ІІ). 276 с.
12. Корифей української етнопедагогіки: Збірник матеріалів обласної науково – практичної конференції /упор. Л.Калуська, Н. Попович. – Івано-Франківськ : ОПШПО, 2008. 72 с.
13. Марушкевич А.А. Актуальні проблеми науково – педагогічної спадщини Івана Огієнка: Навчальний посібник з педагогіки. – К. : Видавництва «АСМІ», 2005. 312 с.
14. Михайло Галущинський Лицар обов'язку і чину. Львів-Рогатин, 1999. 99 с.
15. Нагачевська З.І. Педагогічна думка і просвітництво в жіночому русі західної України (друга половина ХІХ ст. -1939 р.)

:Монографія. - Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я.,2007. 764 с.

16. Нариси історії українського шкільництва. 1905 1933: навч. посіб. / О.В.Сухомлинська та ін.; за ред. О.В.Сухомлинської. К.:Заповіт, 1996.- 304 с.

17. Науковий доробок українських галицьких педагогів у галузі дидактики : Хрестоматія:Упорядник Т.К. Завгородня. _ Навч. Посіб. Для студентів педагогічних спеціальностей. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. 232 с.

18. Новітня історія України : Портрети сучасниць. К., 2003. 175 с.

19. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до європейських стандартів і принципів Болонського процесу: Матеріали міжнародної наукової конференції. – Ужгород, 2004. – 228 с.

20. «Просвіта» в духовно-культурному піднесенні України (ФільЛеонід, Студинський Кирил, Січинський Володимир, брати Шумлянські, Шептицький Андрій, Русова Софія та ін.) . Хмельницький: «Просвіта», 2005. 276 с.

21. Розновець О. та ін. Можливості сучасних систем автоматизованого тестування для проведення модульного контролю знань // Проблеми освіти: наук.- метод. зб./ ТМЦ ВО МОН України. К., 2005. Вип. 45: Болонський процес в Україні. Ч. 1. С. 179 – 183.

22. Світ педагогіки Східної Галичини й українського зарубіжжя ХХ століття : ідеї, афоризми, висловлювання /Укладачі Завгородня Т.К., Прокопів Л.М., Стражнікова І.В

ідеї та освітня діяльність Іванни Петрів. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я.,2008. - 245 с.

24. Сухомлинська О. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем. – К.: А.П.Н.,2003. – 67 с.

25. Ступарик Богдан, Калинчук Любов. Вчитель – громадянин Григорій Врецьона. Івано – Франківськ: «Лілея – НВ», 1998. 71 с.

26. Українська педагогіка в іменах (Східна Галичина – українське зарубіжжя ХХ ст.): навчальний посібник / [Т.К.Завгородня, З. І Нагачевська, Н.М.Салига та ін.]. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 480 с.

27. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн.: навч. посіб. /За ред О.В.Сухомлинської. К. К.: Либідь,2005. Кн.1. 624 с.; Кн. 2. 552 с.

28. Яким Ярема / Упорядкув., ред. І прим. С.Ярема / За заг. Ред. Дмитра Герцюка. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 244 с.

Допоміжна

1. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей / Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти м. Берген, 19-20 травня 2005р. // Освіта України. 2005. 5 липня. С.4-5.

2. Кремень В. Підвищення ефективності вищої школи, освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство // Вища школа. – 2003. - № 6.– С.3-24.

3. Кремень В. “Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір”: Доповідь Міністра освіти і науки України В.Г.Кременя на Всеукраїнській нараді ректорів педагогічних і класичних університетів. Освіта. 2004. №43 (6-13 жовтня). – С.2- 5.

4. Про стан і перспективи розвитку вищої освіти України від (рекомендації парламентських слухань від 13.05.2004) // Освіта і управління. 2004. Т.7.Ч.1. С.49-58.
5. Табачник Д. Стан та перспективи розвитку освіти в Україні у контексті євроінтеграції. *Вища школа*.2004.№4. С.3-22
6. Творити освіту нового типу / тези доповіді міністра освіти і науки України С.Ніколаєнка. *Освіта України*. 2005. 12 серпня. С.1-9.

Додаткова

1. Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Прокопів Л.М. та ін Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя XX **Електронні ресурси**
1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України URL: <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> –.
2. Електронна бібліотека праць класиків педагогіки URL: http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar –.
3. Енциклопедія «Українці в освіті» URL:<http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/?letter= %DO%9C> –
4. Зайченко І.В. Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник. - К.: Видавничий Дім “Слово”, 2010. - 624 с. URL:http://megalib.com.ua/book/9_Istoriya_pedagogiki_Kniga_I_Istoriya_zarybijnoi_pedagogiki.html
- 5.

Викладач

к.пед.н., доцент Прокопів Любов Миколаївна